

25 Ocak 2013

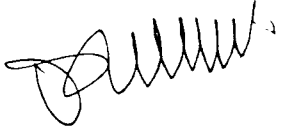
Sayı : 64272063- 610- 975
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-17740)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 26.02.2013 tarih ve 43452547-120.00-110092

Çorum Milletvekili Sayın Tufan KÖSE' nin tarafıma tevcih ettiği 7/17740 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği Boru Hatları İle Petrol Taşıma A.Ş. Genel Müdürlüğü'nden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EK:
Önerge Cevabı (3 Sayfa)

**ÇORUM MİLLETVEKİLİ SAYIN TUFAN KÖSE'NİN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/17740)**

Sorular 1, 2, 3, 4, 5, 8:

- BOTAŞ'ın 2002 de aldığı doğal gaz miktarı ne kadardır? 2002 yılında hangi ülkelerden hangi oranlarda ithalat yapılmıştır?
- BOTAŞ'ın 2012 de aldığı doğal gaz miktarı ne kadardır? 2012 yılında hangi ülkelerden hangi oranlarda ithalat yapılmıştır?
- BOTAŞ 2008-2009-2010-2011-2012 yıllarında al yada öde kapsamında hangi ülkelere ne kadar ödeme yapmıştır?
- Al ya da öde kapsamında yaptığımız ödemelerden 5 yılı dolduran ve alım süresi gelen ülkeler ve miktarlar hangileridir? Bu kapsamda alım yapılmış mıdır? Yapıldıysa ödenen ücret farkı ne kadardır?
- BOTAŞ 2008-2009-2010-2011-2012 yıllarında ne kadar LNG ithalatı yapılmıştır? Yıllara göre LNG alım fiyatları ne kadardır?
- 2003 yılında Rusya ile yeniden imzalanan antlaşmaya göre Mavi Akım Hattında yeniden fiyat ayarlaması yapılmıştır. 2003 yılından bu yana yeni sözleşmeye göre hangi yıllarda ne kadar fiyat farkı ödenmiştir? Hazine ne kadar zarara uğramıştır?

Cevaplar 1, 2, 3, 4, 5, 8:

2002 yılında ithal edilen doğalgaz miktarı 17,3 milyar m³ ve 2012 yılında ithal edilen doğalgaz miktarı 42,4 milyar m³'tür. Doğalgazın ithal edildiği ülkeler 2002 yılında; Rusya Federasyonu, İran, Cezayir ve Nijerya, 2012 yılında; Rusya Federasyonu, İran, Azerbaycan, Cezayir ve Nijerya'dır. LNG ithalatı 2008 yılında 5,5 milyar m³, 2009 yılında 5,6 milyar m³, 2010 yılında 5,1 milyar m³, 2011 yılında 5,6 milyar m³ ve 2012 yılında 7,6 milyar m³'tür.

Doğal Gaz Alım Satım Anlaşmaları 20-25 yıllık uzun dönemli uluslararası ilişkiler açısından ekonomik ve siyasi etkileri olan ticari akitler olup, bu Anlaşmaların hükümleri ticari gizlilik içermektedir. Gizli tutulan konuların açıklanması anlaşmaya aykırılık teşkil eder. Bu durum gerektiğinde anlaşmanın feshi veya bu nedenle doğan zararın giderimi gibi yaptırımlara yol açabilir. Anlaşmalarda yer alan fiyat maddesi de aynı gizlilik hükümlerine sahiptir.

Öte yandan anlaşmalardaki gizlilik maddesine aykırı durumların, alıcının veya satıcının üçüncü şahıslarla taraf olduğu diğer anlaşmalar açısından da ticari sıkıntılar yaratması söz konusudur.

Ayrıca, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun 4. Maddesinde; "...Ticari gizliliği olan bilgiler Kurum hariç üçüncü taraflara açıklanamaz." ve 7. maddesinde; "Doğal gaz piyasasında faaliyet gösteren taraflar ticari yönden hassas bilgi ve belgeleri gizli tutmakla yükümlüdür." hükümleri yer almaktadır.

Uzun dönemli doğal gaz alım-satım anlaşmalarında asgari alım taahhüdüne (al ya da öde miktarlarına) ilişkin hükümler yer almakta olup, bu hükümler çerçevesinde asgari alım taahhüdünün altında kalınan miktarlar için o dönemdeki anlaşma fiyatları üzerinden belli bir oranda ödeme yapılmakta ve daha sonraki yıllarda bu gaz miktarı telafi edilmektedir. Telafi edilen bu miktarlar için telafi döneminde geçerli olan fiyatlar üzerinden, asgari alım taahhüdü çerçevesinde daha önce yapılmış olan ödeme oranından arta kalan oranda ödeme yapılmaktadır. Diğer bir deyişle asgari alım taahhüdü çerçevesinde yapılan ödemeler boşa gitmemekte, herhangi bir kayba yol açmamakta ve telafi esnasında yapılacak ödemelerden düşülmektedir.

Al ya da öde ile ilgili miktarların ödemeleri, doğal gazın satıcısı olan tarafın yaptığı yatırımların bir garantisi olarak değerlendirilmekte ve tüm dünyada yapılan uzun dönemli doğal gaz alım

**ÇORUM MİLLETVEKİLİ SAYIN TUFAN KÖSE'NİN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/17740)**

satım anlaşmalarında bu tür hükümlere yer verilmektedir.

Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi (BOTAŞ)'nin girmiş olduğu al ya da öde miktarlarının telafileri zamanında ve hiç bir kayba yol açmadan yapılmaya devam edilmektedir. Nitekim 2009 ve 2010 yıllarında Rusya Federasyonu Mavi Akım arz kaynağından girilen al ya da öde yükümlülüklerinin tamamı 2012 yılı sonu itibarı ile telafi edilmiştir.

Sorular 6, 7:

-BOTAŞ'ın 2012 yılındaki alacak tutarı ne kadardır? Alacaklı olduğu yerler nerelerdir?

-BOTAŞ 2012 yılında kredi kullanmış mıdır? Kullandıysa ne kadardır?

Cevaplar 6, 7:

BOTAŞ tarafından 2012 yılında herhangi bir ticari kredi kullanılmamış olup, Kuruluşun diğer kurum ve kuruluşlardan alacaklarına ilişkin bilgilerin, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 107 inci maddesi, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 363 üncü maddesi ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun 23 üncü maddesi çerçevesinde, ticari sır mahiyetinde olduğu değerlendirilmektedir.

Soru 9:

2005 yılında çıkarılan kanuna göre BOTAŞ'ın hissesi %20'ye düşünceye kadar doğal gaz ithalatı yapması yasaklanmıştır. Bu Kanunda değişiklik yapmayı düşünüyor musunuz? Düşünüyor iseniz gerekçeleri nelerdir?

Cevap 9:

4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nun Geçici 2 inci Maddesi ve bu maddede değişiklik yapan 5367 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun çerçevesinde; BOTAŞ'ın Alıcı olarak tarafı bulunduğu Doğal Gaz Alım Satım Anlaşmalarının üçüncü taraflara devrine ilişkin olarak, gaz arzının devam ettiği İthalat Anlaşmaları'ndaki mevcut bütün hak ve yükümlülüklerinin devredilmesi için gerçekleştirilen 30 Kasım 2005 tarihli ihaleler neticesinde, 18 Şubat 1998 tarihli Doğal Gaz Alım Satım Anlaşması'na ait 4 milyar m³/yıl miktarındaki doğal gaz, dört (4) adet özel firma tarafından ülkemize ithal edilmeye başlanmıştır. Söz konusu firmalardan biri 2007 yılı, diğerleri ise 2009 yılından itibaren ithalata başlamıştır.

BOTAŞ tarafından 8 Eylül 2011 tarihinde 15 Aralık 1997 tarihli Doğal Gaz Alım Satım Anlaşması'nın devri için yeni bir ihale gerçekleştirilmiştir. Ancak, Sözleşme devri hususunda Kanun çerçevesinde aranan Satıcı ön onayının verilmemesi nedeniyle ihale iptal edilmiştir. Bu kapsamda yeni bir kontrat devri ihalesine çıkılmasına ilişkin çalışmalar sürdürülmektedir.

Ayrıca, süresi 31 Aralık 2011 tarihinde sona eren BOTAŞ ile Gazprom export LLC arasında Rusya Federasyonu'ndan ülkemize Batı Hattı'ndan yılda 5-6 milyar m³ doğal gaz teslimatına ilişkin 14 Şubat 1986 tarihli Doğal Gaz Alım Satım Anlaşması 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu amacına uygun olarak ve Anlaşma'da yer alan hükümler çerçevesinde süresi uzatılmayarak söz konusu miktarın özel sektör tarafından ithal edilmesi imkânı sağlanmıştır. Böylece özel sektörün piyasadaki tedarik payı % 25 seviyesine yaklaşmıştır.

**ÇORUM MİLLETVEKİLİ SAYIN TUFAN KÖSE'NİN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/17740)**

Soru 10:

NABUCCO kapsamında alım bağlantısı kurulan ülkeler var mıdır? Varsa miktarlar ne kadardır?

Cevap 10:

NABUCCO, Orta Doğu ve Hazar Bölgesi doğal gaz rezervlerini Avrupa pazarlarına bağlamayı öngören bir boru hattı, diğer bir deyişle bir taşıma projesidir. Projenin mühendislik ve ÇED çalışmaları sürmekte olup; söz konusu çalışmaların tamamlanmasını takiben hattan doğal gaz taşımak isteyen şirketlerden talepleri alınacaktır. Mevcut durum itibarıyla Azerbaycan'da geliştirilen Şah Deniz Faz-II Projesi kapsamında Azerbaycan tarafından ihraç edilecek 10 bcm doğal gazın Avrupa pazarlarına ulaştırılması amacıyla Türkiye'nin batısına ulaştırılacak gazı Bulgaristan sınırından Avusturya'ya kadar taşımak amacıyla Nabucco West projesi geliştirilmiştir. Bu çerçevede, Nabucco Ortaklarının Şah Deniz Ortakları ile görüşmeleri devam etmektedir.

Soru 11:

NABUCCO Petrol Boru Hattı'nın inşasına hangi tarihte başlanacaktır? Türkiye'nin bu güne kadar NABUCCO kapsamında kurulan Konsorsiyum'a yaptığı bir ödeme var mıdır? Varsa ne kadardır?

Cevap 11:

NABUCCO Projesi bir doğal gaz boru hattı projesi olup, söz konusu hat üzerinden petrol taşıma faaliyeti yapılması öngörülmemektedir. BOTAS söz konusu projeyi 5 ortak ile birlikte yürütmektedir. Henüz iş geliştirme aşamasında olan projenin giderleri ortaklar arasında eşit olarak paylaşılmaktadır. Nihai yatırım kararı henüz alınmamış olup, inşaat yatırımı ve harcamalarına başlanmamıştır. Şah Deniz gazının taşınması konusunda nihai anlaşmaya varılması halinde, Şah Deniz gazının üretim tarihine bağlı olarak 2014 ile 2016 yılları arasında inşaat çalışmalarına başlanması söz konusu olabilecektir.

Sorular 12, 13:

- 2021 yılına kadar yıllara göre öngördüğünüz doğal gaz ihtiyacı ne kadardır? Bu ithalat hangi ülkelerden sağlanacaktır? Ve kim tarafından sağlanması öngörülmektedir?
- Al ya da öde kapsamında alacaklı olduğumuz ülkelere doğal gazın alınabilmesi için hangi tedbirleri aldınız? Bu tedbirler nelerdir?

Cevaplar 12, 13:

Hâlihazırda BOTAS'ın doğal gaz ithalatı yaptığı ülkelere doğalgaz tedarikinin devam edeceği öngörülmektedir. BOTAS'ın girmiş olduğu al ya da öde miktarlarının telafileri zamanında ve hiç bir kayba yol açmadan yapılmaya devam edilmektedir. Rusya Mavi Akım arz kaynağından girilen al ya da öde yükümlülüklerinin tamamı 2012 yılı sonu itibarıyla telafi edilmiştir. İran ve Azerbaycan arz kaynaklarından girilen al ya da öde yükümlülüklerinin tamamının ise 2014 yılı sonu itibarıyla telafi edilmesi öngörülmektedir.